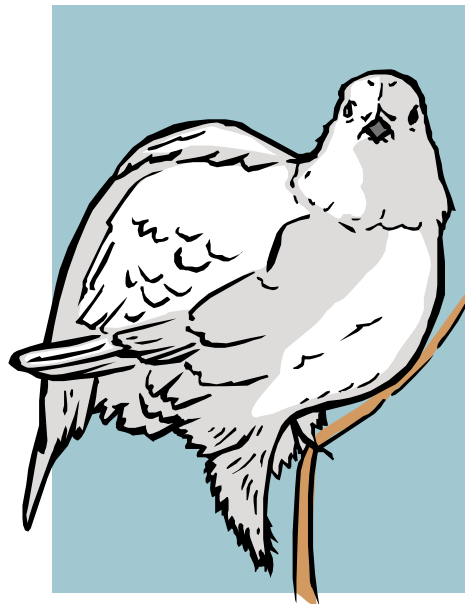

HANDLINGSPLAN

FOR BEKJEMPELSE AV

VOLD I NÆRE RELASJONER

INNHOLDSFORTEGNELSE

INNLEDNING	3
FORMÅL MED HANDLINGSPLANEN.....	3
”VOLD I NÆRE RELASJONER” – HVA ER DET?	4
DAGENS TILBUD	5
INVOLVERTE TJENESTER.....	5
STATLIGE OG PRIVATE TJENESTER	6
FELLES AKUTT MOTTAK (FAM) OG VOLDTEKTMOTTAKET.....	6
POLITIETS FAMILIEVOLDSKOORDINATOR	6
KRISESENTERET FOR ASKER OG BÆRUM KOMMUNE	6
ALTERNATIVET TIL VOLD – MENNENES HUS	7
INCESTSENTRENE (I OSLO OG DRAMMEN)	7
BUFETAT – FAMILIVERNKONTORET.....	7
BUFETAT – FAGTEAM	7
UTPRØVDE SAMARBEIDS-/SAMHANDLINGSMODELLER.....	8
TVERRFAGLIG UTVALG BARN OG UNGE I BÆRUM KOMMUNE.....	8
VESTFOLDMODELLEN	8
VALG AV SAMHANDLINGSMODELL - KONKLUSJON.....	9
ØKT SAMHANDLING MOT VOLD I NÆRE RELASJONER.....	9
FAMILIEVOLDSTEAMET	9
KOMMUNAL FAMILIEVOLDSKOORDINATOR	10
ANSVARSGRUPPER.....	10
ANSVARSGRUPPE - NETTVERKSMETODE	10
EKSEMPLER PÅ SAMHANDLING	11
<i>Forslått mor .....</i>	<i>11</i>
<i>Pensjonist mishandlet av psykisk syk narkoman sønn/sønnesønn.....</i>	<i>11</i>
<i>Barn opplever at far truer mor.....</i>	<i>11</i>
VEDLEGG 1. OM REGJERINGENS HANDLINGSPLAN MOT VOLD I NÆRE RELASJONER...12	
TILTAK I REGJERINGENS HANDLINGSPLAN FOR Å BEKJEMPE VOLD I NÆRE RELASJONER	12

INNLEDNING

Statistikk viser at det i 2006 ble registrert til sammen ca 600 voldshendelser i nære relasjoner, av politi, krisesenter, voldtekstmottak og barnevern i Bærum kommune. Å bli utsatt for vold fra sine nærmeste er befunnet med skam og skyldfølelse, det antas derfor at det er store mørketall. Vold i nære relasjoner har tidligere vært et usynlig og delvis bagatellisert problem, som medfører STORE HELSESKADER - holdningen til dette har endret seg.

Å oppleve at personer en har nære relasjoner til bruker vold som kommunikasjonsmiddel, fører ofte til resignasjon og manglende handlekraft fra offerets side. Ofre for vold trenger hjelp så tidlig som mulig, for å unngå alvorlige skader og post-traumatiske stressforstyrrelser (PTSD). Derfor må ventetiden for hjelp og behandling være kort.

Utøvere av vold trenger i de fleste tilfeller kvalifisert hjelp til å slutte å bruke vold som kommunikasjonsmiddel og som verktøy for konfliktløsning. Det er få tilbud til voldsutøvere i dag.

Voldsforebygging og behandling er et sammensatt og komplisert fagfelt. For at voldsoffer og voldsutøver skal få riktig hjelp til rett tid, er det viktig med samhandling og samarbeid mellom de ulike aktører og instanser i hjelpeapparatet.

FORMÅL MED HANDLINGSPLANEN

Formålet med handlingsplanen er:

så tidlig som mulig å avdekke, forebygge og lindre helseskader som følge av vold i nære relasjoner ved å øke samhandlingskompetansen i det berørte tjenesteapparat

Handlingsplanen skal bidra til at private, statlige og kommunale instanser skal samarbeide om å bekjempe vold i nære relasjoner og bedre hjelpetilbudet der det er behov og identifiserte forbedringsmuligheter.

Målet er at voldsutsatte brukere skal oppleve god oppfølging og på en enkel måte få oversikt over hjelpetilbudet, få informasjon om behandlingstilbud (der dette er nødvendig) og god bistand til egenmestring.

Handlingsplanen beskriver dagens samarbeidsmodeller med forslag til forbedringer, med enkle men virksomme grep. Det er fokus på:

- å øke samhandlingen mellom de ulike aktører
- å muliggjøre et mest mulig normalt liv for voldsutsatte barn, ungdom og voksne
- at brukeren opplever å være godt ivaretatt
- å finne gode løsninger tidlig
- å sørge for at problemstillingen ikke blir mer alvorlig – unngå senskader

Gjennomføring av planen skal skje innenfor dagens økonomiske rammer.

”VOLD I NÆRE RELASJONER” – HVA ER DET?

”Vold i nære relasjoner” kan best forstås gjennom at

en partner i et intimt forhold kontrollerer, dominerer og ydmyker den andre gjennom et utall handlinger – inkludert fysiske, seksuelle, psykologiske, finansielle og spirituelle handlinger. (Senter for krisepsykiatri - brukt i statens handlingsplan mot vold)

I begrepet ”nære relasjoner” inkluderes nåværende eller tidligere ektefelle/samboer eller kjæreste, barn, søsken, biologiske og psykologiske foreldre, ste-relasjoner og annet slektskap eller nær venn.

”Vold i nære relasjoner”:

- *oppstår i situasjoner hvor deltagerne (familiemedlemmer, kjærester..) og ikke minst omgivelsene forventer skal være trygge*
- *har ingen aldersgrense, den rammer alle aldre fra spedbarn som pensjonister*

Både barn, unge og voksne kan selv være offer for vold, leve med vold, være vitne til vold og/eller voldsutøvere (overgriper). Volden kan arte seg som trusler om vold, fysisk eller psykisk vold, seksuelle overgrep (incest, voldtekt/voldtektsforsøk), frykt for hevn, æresdrap og frykt for å bli tatt av dage. Personer som lever i familiebaserte konflikter, depresjon, sykdom og andre belastede familieforhold over lang tid kan bli så presset at dette kan resultere i ”Mord-selv mord” eller æresdrap.

I følge politiets tallmateriale var det i vårt politidistrikt i 2003 registrert 161 saker definert som vold i nære relasjoner. I 2005 var antallet økt til 178, og i 2006 ble det registrert 210 saker. Ca 60 % av denne registrerte volden gjelder Bærum kommune.

90 % av ofrene er kvinner, og 95 % av overgriperne er menn.

I 2006 hadde politiet i distriktet 90 mobile voldsalarmer i drift, for å kunne hjelpe personer utsatt for vold eller trusler om vold fra familiemedlemmer eller kjærester/ekskjærester. Antall ilagte besøksforbud var i 2006 ca 75. De fleste av disse er ilagt i familievoldssaker. Å ilegge besøksforbud krever at det gis et alternativt oppholdssted, samt behandlingstilbud til voldsutøver, for å kunne gi effekt. Det er en utfordring å finne bosted og behandlingstilbud for voldsutøver.

DAGENS TILBUD

Sektorutvalg bistand og omsorg behandlet 7.09.06 i sak 31/06 ”Vold i nære relasjoner – bekjempelse av familievold”. I denne sak redegjør rådmannen om problemstillingen vold i nære relasjoner. Utdrag fra saken følger under:

”I Bærum kommune er det, etter rådmannens vurdering, et godt tilbud for å hjelpe voldsutsatte kvinner som ber om hjelp. Vi har Krisesenteret for kvinner i Asker og Bærum (privat stiftelse) som kommunen støtter økonomisk. Legevakten (Felles akuttmottak) har spesialkompetanse og gode rutiner for mottak av voldtatte kvinner. Det kommunale barnevernet er godt rustet til å hjelpe voldsutsatte barn. Bærum har også tilbud til eldre som blir utsatt for vold, Vern for Eldre (VFE) organisert under Seniorsentrene.

Behandlingstilbudet for voldsutøveren er imidlertid dårlig utbygget i kommunen. Det eneste tilbudet til menn med volds- og aggresjonsproblemer er Krisetelefon for menn. Denne delen av regjeringens handlingsplan er ikke fulgt opp i Bærum så langt, men kommunen har nå stilt seg bak et initiativ fra Krisesenteret og Asker og Bærum politikammer om å etablere ”Mennes hus” – et bo og behandlingstilbud til menn som utøver vold i nære relasjoner. Tiltaket er tenkt etablert i bygget som huser dagens krisesenter etter at de flytter til større og bedre lokaler fra 2007 forutsatt tilsagn om eksterne prosjektmidler.

...
Det viktigste er selvfølgelig at de som ber om hjelp får adekvat bistand og beskyttelse.”

Involverte tjenester

Følgende instanser kan hver for seg eller i samarbeid bistå målgruppen:

Kommunale tjenester

- barnehage, skole, PP-tjenesten, barnevernvakten, barneverntjenesten, psykisk helsevern for barn og unge, ”Selvmordsforebyggende team”
- helsestasjoner, jordmortjenesten, fastlegene, Bjørnegård psykososiale senter, sosialtjenesten, boligkontoret, sosialrådgivertjenesten
- hjemmebaserte tjenester, ”Vern for eldre” i Bærum (Seniorsentrene)

Andre tjenester

- Asker og Bærum Legevakt, Voldtektmottaket i Asker og Bærum, Politiet i Asker og Bærum med egen familiekoordinator
- Bufetat; fagteam Sandvika og Familievernkontorene i Asker og Bærum
- Incestsentrene (i Oslo og Drammen), Krisesentret for kvinner i Asker og Bærum, Alternativ til vold i Asker og Bærum (Arbeider for tiden med opprettelse av Mennes hus)

Selv om vi har mange tjenester som jobber med bekjempelse av vold i nære relasjoner, er utfordringen å få de ulike tjenester til å samarbeide slik at ofre og utøvere får den hjelp og oppfølging de trenger - uten å bli kasteballer mellom ulike hjelpere og ulike tjenester på ulike nivåer.

Samarbeid og samordning mellom ulike profesjoner og velferdstjenester er viktig for at brukerne skal få et godt og helhetlig tilbud. Ofte er behovene for hjelp sammensatte, og flere instanser må involveres. Større åpenhet og kunnskap om hvor det er mulig å få bistand vil også medføre at flere oppsøker hjelpeapparatet.

STATLIGE OG PRIVATE TJENESTER

De aller fleste tjenestene som er relevante for voldsutsatte, tilbys på kommunalt nivå. Noen tiltak er også private/frivillige, som krisesentertilbudet og deler av behandlingstilbudet til voldsutøvere. Det er et mål er å øke samhandlingskompetansen slik at kommunale, statlige og private tjenester gir brukerne et helhetlig og godt tilbud.

Felles Akutt Mottak (FAM) og Voldtekstmottaket

For mange voldsofre er legevakten det første møtet med hjelpeapparatet. Legevakten har god erfaring og kompetanse på oppfølging av voldsofre og voldsutøvere ved vold i nære relasjoner. Legevakten er døgnåpent og har eget voldtekstmottak med gode rutiner.

Politiets familievoldskoordinator

Politiet i Asker og Bærum har, i likhet med alle landets politidistrikt, egen Familievoldskoordinator. I vårt politidistrikt prioriteres familievoldskoordinatoren med ansettelse på heltid. Hun har det koordinerende ansvar innen fagfeltet og skal bidra til et godt samarbeide innen politiet, med offentlige og private institusjoner/organisasjoner og ikke minst publikum.

Ansvarer til Politiets familievoldskoordinator er å:

- å være en ressursperson i kontakt mellom politi – voldsofre
- koordinere politiets innsats for å redusere familievold
- informere/bistå mht kompetanseoppbygging
- fremme forslag om rutiner/metodeutvikling, bidra til enhetlig, god behandling
- ha god kunnskap om eksterne tjenesters mulighet til å bidra og etablere gode samarbeidsrutiner med andre etater, institusjoner og organisasjoner med tilknytning til voldsproblematikk

Politidistriktet har utarbeidet egen tiltaksplan for arbeidet.

Krisesenteret for Asker og Bærum kommune

Krisesenteret er et lavterskel, døgnåpent tilbud for kvinner og deres barn som er utsatt for mishandling og annen seksualisert vold, samt et beredskapstilbud for jenter/kvinner som flykter fra tvangsekteskap eller omskjæring.

Krisesenteret tar imot telefonhenvendelser hele døgnet og gir et trygt botilbud i en vanskelig periode, de gir veiledning, kriserådgivning, støtte under rettssaker. Hvis de ikke kan gi hjelp, henviser og formidler de til andre aktuelle hjelpeinstanser.

De har også en rådgivningstelefon for menn i alle aldre som er i en vanskelig livssituasjon og trenger råd og veiledning, f.eks. ved samlivsbrudd, samværsrett, arbeidslivsproblemer, alkohol/rus, psykisk mishandling, fysisk mishandling m.m. De kan henvise til bl.a. juridisk rådgiver, lege, psykolog, familievernkantor, sosialkontor m.m. Menn kan også ta kontakt med Reform - ressurscenter for menn.

Alternativet til Vold – Mennenes hus

På initiativ fra Alternativet til Vold søkte Asker og Bærum kommune i samarbeid med Asker og Bærum politidistrikt den 21.03.06, Justis- og politidepartementet om tilskudd for å etablere bo- og behandlingstilbudet ”Mennenes Hus” for familievoldsutøvere i Asker og Bærum. Rådmannen anbefaler at arbeidet med denne saken videreføres. Øvrige tiltak rettet mot voldsutøvere (kvinner og menn), bør utvikles i det ordinære tiltaksapparatet.

Incestsentrene (i Oslo og Drammen)

Incestsentrene gir tilbud til menn og kvinner som har vært utsatt for seksuelle overgrep som barn og som voksen, og til pårørende til utsatte og er et lavterskeltilbud. Bruker trenger ikke henvisning, det skrives ikke journaler, og senteret brukes slik det best passer den enkelte. Tilbudene ved senteret er gratis.

BUFetat – familievernkontoret

Bufetats hovedoppgave er å gi barn, unge og familier som trenger hjelp og støtte, tiltak med høy og riktig kvalitet.

Familievernkontorene tilbyr hjelp i vanskelige familieforhold og hjelper alle som trenger å prate om vanskelige forhold i familien. Tilbudet er gratis, og bruker kan selv ta direkte kontakt med nærmeste familievernkontor. I familievernet jobber det psykologer og sosionomer som har utdanning i familieterapi. Alle kan få hjelp og råd i alle slags konflikter og kriser i familieforhold.

BUFetat – fagteam

Fagteamene (Statens fagteam for barnevernet) er kommunenes kontakt til det statlige barnevernet. Fagteamene er tverrfaglig sammensatt med barnevernfaglig, psykologisk og pedagogisk kompetanse og skal arbeide nært sammen med det kommunale barnevernet og andre kommunale tjenester for barn, ungdom og familier. De gir faglig bistand i vanskelige barnevernssaker, finner lokale løsninger i samarbeid med kommunene, bistår kommunene i plasseringssaker utenfor hjemmet og foretar inntak til statlige og private barneverntiltak. Fagteamene skal i løpet av de to påfølgende virkedager etter at kontoret har mottatt henvendelse/søknad fra kommunalt barnevern ta kontakt med kommunene om saken.

UTPRØVDE SAMARBEIDS-/SAMHANDLINGSMODELLER

I det følgende beskrives to modeller for eksisterende samhandling mellom ulike statlige, private og kommunale tjenester:

- **TVERRFAGLIG UTVALG FOR BARN OG UNGE I BÆRUM KOMMUNE**
- **VESTFOLDMODELLEN**

Tverrfaglig utvalg barn og unge i Bærum kommune

I dag samarbeider tjenester for barn og unge i et formalisert samarbeid. Tjenesteledere for helsetjenester, barnehager, skoler, barnevern, politi, PP-tjenesten samarbeider i områdeteam. På fagnivå samarbeider de som møter barna og skal finne gode løsninger til barnets beste i tverrfaglig utvalg. Utvalgene møtes regelmessig om lag 8 ganger i året. Dette er faste formaliserte møter som tar opp enkelttilfeller hvor barnet/den unges vanskelig livssituasjon drøftes for å finne gode løsninger for det enkelte barn. Samarbeidsmodellen følger klare rutiner og retningslinjer og har fungert i flere år.

Bærum er delt i tre geografiske områder som jobber med hver enkelt bruker er i fokus. De tverrfaglige utvalg har forbedret samarbeidet mellom tjenestene til beste for hvert enkelt berørt barn. Denne modellen kan videreutvikles til å gjelde samhandling mellom alle tjenestene som er involvert i bekjempelse av vold i nære relasjoner.

Vestfoldmodellen

I forbindelse med gjennomføringen av regjeringens ”Handlingsplan om vold mot kvinner” (2000 – 2003) ble det iverksatt modellforsøk for å styrke samhandlingskompetanse og kunnskap i hjelpeapparatet. Prosjektene viste at det nytter å få til samarbeid mellom de ulike tjenester. Økt samarbeid og samordning bidro til bedre og mer helhetlig hjelp gjennom utvikling av felles rutiner og felles forståelse av hvem som hadde ansvar for hva. Samtidig økte oppmerksomheten i alle involverte tjenester om vold i nære relasjoner som problem. Felles kompetanseoppbygging var også en viktig strategi for å motivere, bidra til samarbeid og bedre kvaliteten på tjenestene.

Vestfoldmodellen er et eksempel på en samarbeidsmodell mellom Fylkesmannen i Vestfold, de 11 vestfoldkommuner (i overkant av 200.000 innbyggere), politi og krisesenter. Prosjektet har mottatt statlig støtte.

I ”Vestfold-modellen” er innsatsen mot familievold styrket ved at Vestfold politidistrikt har ansatt egen familievoldskordinator som bidrar til at de ulike virksomhetene samarbeider tett i såkalte familievoldsteam. Teamet har som oppgave systematisk å sørge for utprøving av ulike samarbeidsmodeller for mottak, registreringsrutiner innad i de enkelte kommuner, samt modeller for eksternt samarbeid mellom kommunene vedrørende vold i nære relasjoner.

Familievoldsteamet består av politiets familievoldskordinator, ledere for familievernkontoret, krisesenteret, barnevernvakten/barneverntjenestene, voldtektmottaket, samt sosiale tjenester og psykisk helse. De gir også veiledning til kommuner i enkeltsaker som er av prinsipiell interesse. De har utarbeidet et felles system for registrering og statistikk

VALG AV SAMHANDLINGSMODELL - KONKLUSJON

Vestfold-modellen blir av mange fremhevet som modell til etterfølgelse også for større kommuner. Rådmannen har valgt å bygge Handlingsplanen mot vold i nære relasjoner etter samhandlingsprinsippene fra Vestfoldmodellen.

ØKT SAMHANDLING MOT VOLD I NÆRE RELASJONER

Samarbeid og samhandling mellom ulike profesjoner og helse- og velferdstjenester er viktig for at brukerne skal få et godt og helhetlig hjelpetilbud. Prinsippet om samarbeid er nedfelt i en rekke relevante lover, bl.a. lov om barneverntjenester, sosialtjenesteloven, politiloven, kommunehelsetjenesteloven og spesialisthelsetjenesteloven. Likevel er det fremdeles en utfordring å etablere gode og forutsigbare samhandlingsrutiner. Et vesentlig hinder for å gi et godt tilbud til den som rammes av volden er manglende bevissthet og kunnskap om vold i nære relasjoner, og mangelfullt samarbeid mellom ulike tjenester. Dette er en unødvendig belastning for brukerne og dårlig ressursutnyttelse.

Sektorutvalg bistand og omsorg vedtok 07.09.06 i sak "Vold i nære relasjoner – bekjempelse av familievold" pkt 2. at "Rådmannen bes utarbeide en egen handlingsplan som omhandler vold i nære relasjoner".

Denne handlingsplan er et svar på dette oppdrag. I saken skriver blant annet rådmannen at:
"det bør tilrettelegges for tiltak som forenkler samarbeidet mellom ulike instanser. Ulike typer samarbeid og samarbeidstiltak bør utvikles, og det er naturlig at dette arbeidet forankres i kommunen. Samarbeidet bør formaliseres."

Rådmannen vil i løpet av høsten gjennomføre handlingsplanen ved fokus på økt samhandling mot vold i nære relasjoner. I den ordinære drift vil rådmannen opprette et familievoldsteam med ansvar for gjennomføring av handlingsplanen, i tillegg vil rådmannen oppnevne kommunal familievoldskoordinator for å bistå familievoldsteamet med gjennomføringen av handlingsplanen. Familievoldsteamet vil ha ansvaret for å oppnevne ansvarsgrupper som tverrfaglige fora for drøfting/løsning av enkeltsaker.

Familievoldsteamet

Rådmannen vil oppnevne et Familievoldsteam som skal ha ansvaret for å gjennomføre "økt samhandling mot vold i nære relasjoner". Familievoldsteamet skal møtes 8-10 ganger i året eller ved behov. Teamet har ansvaret for å gjennomføre handlingsplanen, sørge for at allmennheten får informasjon, kompetanseheving for ansatte, være oppdatert i forhold til nasjonale planer, søke prosjektmidler der dette er mulig, samt lage gode rutiner for evaluering og statistikk.

Det er naturlig å tenke seg at familievoldsteamet består av representanter som er de som først kommer i kontakt med vold i nære relasjoner, for eksempel:

Eksterne

- Familievoldskoordinator i politiet
- Leder av krisesenteret
- Leder av legevakten
- Leder av Familievernkontoret Asker og Bærum – BUFetat oppnevner

Kommunale

- Representant fra ”Vern for eldre”
- Leder for psykisk helse barn og unge/Bjørnegård Psykisk helse
- Barnevernstjenesten, Barnevernvakten
- Sosialtjenesten/sosial vaktjeneste om dette opprettes
- Leder folkehelsekontoret

I tillegg anbefaler rådmannen at toppledelsen i Politiet, Krisesenteret og kommunen kommer sammen en gang i året for å sikre god forankring av samhandlingen på høyt nivå.

Kommunal familievoldskoordinator

Ansvarer til kommunal familievoldskoordinator er å lede arbeidet med gjennomføringen av planen og være Familievoldsteamets sekretær. Kommunal familievoldskoordinator skal koordinere kommunens innsats for å redusere familievold, være en ressursperson mellom eksterne og kommunale instanser, være ansvarlig for å informere/bistå med kompetanseoppbygging og sørge for opplysningsarbeid.

Kommunal familievoldskoordinator skal ha god kunnskap om eksterne tjenesters mulighet til å bidra i arbeidet og etablere av gode samarbeidsrutiner med statlige og private tjenester med tilknytning til voldsproblematikk.

Ansvarsgrupper

For å lykkes med handlingsplanen må brukere oppleve økt samhandling i enkeltsaker. Målet er at ansvarsgrupper skal arbeide tverrfaglig og parallelt i enkeltsaker slik at bruker opplever å få rask hjelp, god samhandling og unngå å bli kasteball i hjelpeapparatet.

For brukeren er det viktig å få riktig behandling til rett tid, slik at senskader og invalidisering unngås. Det er minst traumatiserende for voldsofferet å få tidlig hjelp som forhindrer at problemstillingen blir mer alvorlig, og legger tilrette for en framtidig yrkeskarriere ved å unngå behov for langvarig behandling og pasifiserende trygdetilværelse.

Lokale ansvarsgrupper settes sammen av ulike tjenester og fagpersoner.

Ansvarsgruppe - Nettverksmetode

For å finne gode løsninger for den enkelte bruker får den voldsutsatte tilbud om oppfølging i ansvarsgruppe. Disse er satt sammen av utvalgte fagpersoner fra det offentlige nettverket og offerets private nettverk. Nettverksmøter er et frivillig tilbud til den voldsutsatte. Erfaringer fra nettverksmetodisk arbeid er gode.

Den voldsutsatte kan ta med seg representanter fra sitt private nettverk til møter i ansvarsgruppen og godkjenner forelagt forslag til deltagere fra det offentlige nettverk. På nettverksmøtene defineres utfordringene og oppgaven er å finne gode løsninger på disse. Det unike ved modellen er at voldsoffer møter alle sine hjelpere i ett møte, som kan sammenkalles raskt og voldsofferet trenger bare å fortelle sin historie en gang.

Eksempler på samhandling

Forslått mor

Mulig hendelsesforløp:

Akutt:

Legevakt/fastlege oppdager mishandling
Legevakt/fastlege bistår/transporterer til krisesenter
Krisesenteret kontakter Barnevernsvakten og politiet

Oppfølging:

Krisesenteret kontakter sosialtjenesten for bolig og oppfølging
Ansvarsgruppen innkaller til offentlig og privat nettverk til nettverksmøte

Pensjonist mishandlet av psykisk syk narkoman sønn/sønnesønn

Mulig hendelsesforløp:

Akutt:

Hjemmehjelp finner forslått offer
Hjemmehjelp varsler politi og legevakt
Offer er redd for å være hjemme, politiet sørger for kontakt og kjører offer til trygt sted fortrinnsvis hos nabo/familie

Oppfølging:

Sosialtjenesten er ansvarlig for tilbud (mangler i dag oppfølging i helgene)
Ansvarsgruppen innkaller til offentlig og privat nettverk til nettverksmøte

Barn opplever at far truer mor

Mulig hendelsesforløp:

Akutt:

Barn opplever at pappa kommer på skolen og sier han skal drepe mamma
Læreren tar hånd om barnet og ber mor komme til skolen
Mor ber politiet komme til skolen
Mor anmelder forholdet
Barnevernet blir koblet inn
Politiet tar far inn til avhør og henviser far til hjelp hos Alternativet til Vold

Oppfølging:

Politiet bistår far med å flytte umiddelbart ut av felles bolig
Nettverksgruppen utarbeider sikkerhetsplan for mor og barn:
➤ alternativ bosted, mor og barn har alltid tilgjengelig telefon med nummer for tilkalling av hjelp, oppbevarer nødvendig skift på sikkert sted i tilfelle flukt, får hjelp til å se tegn på fare for ny vold
Barna får særskilt oppfølging i forhold til skole, fritidsaktiviteter og dekket behov for terapi/samtalegrupper
Mor søker om voldsalarm
Far har kun samvær med barna under tilsyn om det er mulig
Ansvarsgruppen sørger for at en kartlegging av fars adferd
Far kan bli tilbudt langvarig terapi hos psykolog
Selvinnsikten øker og far sier unnskyld til barna
Etter tre års terapi gjenopptas samvær med barna uten tilsyn

VEDLEGG 1. OM REGJERINGENS HANDLINGSPLAN MOT VOLD I NÆRE RELASJONER

Justis og Politidepartementet la i juni 2004 fram handlingsplanen ” Vold i nære relasjoner” (2004–2007). Handlingsplanen har et perspektiv på hjelp og beskyttelse som tar volds- og trusselutsatte og deres erfaringer på alvor. Tiltakene skal støtte egen innsats for å komme ut av situasjonen, og gjøre det mulig å ta omsorg for eget og eventuelle barns liv.

For å sikre best mulig sammenheng og helhet i hjelpeapparatets innsats ser regjeringen det som vesentlig at det etableres et godt organisatorisk rammeverk rundt arbeidet for å bekjempe vold i nære relasjoner. Regjeringen mener at mye kan oppnås gjennom bedre organisering og fastere samarbeidsstrukturer på alle nivå; nasjonalt, regionalt og lokalt.

Tiltak i regjeringens handlingsplan for å bekjempe vold i nære relasjoner

A. Samarbeidskompetansen og kunnskapen i hjelpeapparatet skal styrkes

Det er et overordnet mål for denne handlingsplanen å bidra til utvikling av helhetlige, tilgjengelige og faglig gode tjenester i situasjoner med vold i nære relasjoner.

*”.....det er så mange som vil gjøre noe – men de vet ikke hvordan de skal gjøre det.....”
Voldsutsatt kvinne*

B. Vold i nære relasjoner skal synliggjøres og forebygges gjennom holdningsendringer

Det er regjeringens mål at vold i nære relasjoner skal synliggjøres, og at det skal skapes en sosial og kulturell aksept for å snakke om vold mot kvinner og barn som et alvorlig samfunnsproblem. Det er behov for å øke åpenheten og forsterke holdninger mot vold i nære relasjoner både i hjelpeapparatet og i befolkningen generelt.

”....det var så flaut å dra til et sted som krisesenteret....” Voldsutsatt kvinne

C. Ofre for vold i nære relasjoner skal sikres nødvendig bistand og beskyttelse

Kvinner: Kvinner som har vært utsatt for vold og trusler om vold i nære relasjoner, har behov for ulike typer hjelp. Behovene kan være av medisinsk, psykologisk, økonomisk eller juridisk karakter. De er avhengig av kvinnens livssituasjon, for eksempel om hun lever sammen med overgriper, er i ferd med å bryte ut av samlivet, eller har brutt ut av det.

”...skulle mine barn komme ut for samme situasjon, håper jeg de vet mer om sine rettigheter enn det jeg gjorde...” voldsutsatt kvinne

Barn som er vitne til vold: Barn påvirkes i høy grad av vold i familien, og det er regjeringens mål å sikre at barn som er vitne til vold, tilbys nødvendig beskyttelse og oppfølging.

”.. pappa kom på skolen og sa han skulle drepe mamma...” Barn utsatt for trussel

D. Voldsspiralen skal brytes ved å styrke behandlingstilbudet til voldsutøver

Menns bruk av vold mot kvinner er et samfunnsproblem som ikke skal aksepteres.

”....jeg slo samboeren min. Til slutt slo jeg hele forholdet i stykker.... ”Voldsutøver